

Komentarz ZPP: Krajowy System e-Faktur – szansa, czy zagrożenie?

- 1. stycznia 2024 roku, według obecnie obowiązującego kształtu projektu ustawy, obligatoryjne stanie się korzystanie z Krajowego Systemu e-Faktur. Obejmie on, z nielicznymi szczególnymi wyjątkami, wszystkich przedsiębiorców w kraju.
- Celem powstania KSeF jest wykorzystanie nowoczesnych technologii do zwalczania oszustw podatkowych oraz zapobieganiu i wykrywaniu nieprawidłowości.
- Dostosowanie się do wymogów związanych z wprowadzeniem Krajowego Systemu e-Faktur będzie stanowiło wyzwanie szczególnie dla przedstawicieli sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.
- KSeF będzie jednym z najbardziej obciążonych systemów informatycznych działających w Polsce. Jego potencjalne awarie mogą stanowić realne ogromne zagrożenie dla bieżącej działalności polskich przedsiębiorstw.
- Przedsiębiorcy podkreślają, że KSeF w obecnie proponowanym kształcie jest programem, który generuje zbyt wiele wątpliwości, wskazując na odsunięcie w czasie jego obowiązkowej implementacji.

Od 1. stycznia 2024 roku w Polsce obligatoryjnie (z nielicznymi wyłączeniami) obowiązywać będzie nowe rozwiązanie, czyli Krajowy System e-Faktur. Projekt, który Ministerstwo Finansów pierwszego grudnia oddało do konsultacji publicznych, spotkał się z licznymi uwagami podatników.

Założeniem Krajowego Systemu e-Faktur (KSeF) jest umożliwienie wystawiania i udostępniania faktur ustrukturyzowanych, funkcjonujących w ramach jednego scentralizowanego schematu. Faktycznymi celami nowego rozwiązania są – jak zgodnie podkreśla kierownictwo resortu – wykorzystanie nowoczesnych technologii w zwalczaniu oszustw podatkowych – w szczególności karuzeli VAT – i zapobieganiu oraz wykrywaniu nieprawidłowości. Polska ma tu wzorować się na rozwiązaniach innych krajów UE, które wdrożyły paralelne rozwiązania, czyli włoskim SDI czy francuskim Chorusie.

Ustrukturyzowane faktury – w myśl nowego rozwiązania – sporządzane będą w zgodzie z opracowanym przez Ministerstwo Finansów wzorem faktury, przy możliwym wykorzystaniu

używanego przez przedsiębiorców oprogramowania finansowo-księgowego, i przesyłane, za pomocą interfejsu API, do KSeF. Wtedy kontrahent będzie miał możliwość pobrania faktury.

Resort finansów, w związku z implementacją KSeF, wskazuje na liczne korzyści dla przedsiębiorców związane z szybszym zwrotem VAT, sprawniejszą procedurą korygowania faktur, usprawnieniem obrotu gospodarczego czy udogodnieniami w kwestii przechowywania i archiwizowania faktur.

W praktyce jednak KSeF stanowić będzie ogromne wyzwanie dla polskich podatników, ze szczególnym uwzględnieniem mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Przypomnieć należy, że grupa ta stanowi około 99,8 procenta ogółu firm funkcjonujących w Polsce. 97 procent z nich to mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników, a zaledwie 3,7 tysiąca to podmioty zatrudniające ponad 250 osób. Dodatkowo w przedziale lat 2014-2020 liczba mikroprzedsiębiorstw w Polsce zwiększyła się, jako podaje GUS, o ponad pół miliona. W tym samym czasie małych, średnich i dużych firm ubyło ponad 10 tysięcy. W kontekście formułowania szczegółowych regulacji względem KSeF, to właśnie ta grupa najmniejszych przedsiębiorców powinna być poddana przez ekspertów resortu najbardziej wnikliwym analizom potrzeb, bo to ona będzie narażona na zmierzenie się z potencjalnie największą grupą problemów.

Podkreślić należy, że wielu najmniejszych przedsiębiorców do dziś nie korzysta z elektronicznych faktur, skutecznie wykorzystując do rozliczeń faktury w formie papierowej. Pamiętajmy także, że wciąż pewna część naszego kraju mierzyć musi się z problemem wykluczenia cyfrowego, a nie każdy przedsiębiorca – szczególnie senior – posiada urządzenie elektroniczne pozwalające na obsługę oprogramowania księgowego. Znaczna część przedsiębiorców będzie z kolei musiała nauczyć się e-fakturowania i korzystania z KSeF, co może stanowić niemałe wyzwanie. Część firm sektora MŚP zrzuci zapewne obowiązek prowadzenia obiegu faktur biurom księgowym, co będzie stanowiło dla nich kolejne obciążenie natury finansowej. Dodatkowy wydatek może wpłynąć negatywnie na rentowność wielu najmniejszych firm notujących niskie przychody. Szczegółowej weryfikacji – w kontekście kompatybilności z KSeF – poddane będą musiały zostać używane dziś przez podatników (głównie najmniejszych) programy księgowe.

Należy przy tym podkreślić, że sam system e-faktur będzie bodaj najbardziej obciążonym natężeniem ruchu i przesyłem danych publicznym programem informatycznym, a każdorazowa awaria czy nawet zaplanowana synchronizacja danych lub aktualizacja nieść ze sobą może znaczące reperkusje. Doprecyzowania wymagają z całą pewnością kwestie dotyczące ustalenia procedur, które obowiązywać będą podczas awarii KSeF. Projektodawca wskazał tu wprawdzie na konieczność uzgodnienia z odbiorcą faktury alternatywnej ścieżki przekazania dokumentów, które finalnie będą musiały jednak zostać zacytane w KSeF. Eksperti wskazują, że skutki potencjalnej niestabilności systemu w obecnym kształcie mogą być bardziej dotkliwe niż dziś w przypadku plików JPK.

Przedsiębiorcy wskazują ponadto, że projekt ustawy rodzi poważne konsekwencja dla *VAT in a Digital Age*, podkreślają niejasności względem wpływu stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na obowiązki podatnika w związku z fakturowaniem ustrukturyzowanym, problemy z interpretacją przepisów dotyczących faktur zbiorczych, dublowania faktur podczas awarii KSeF, wprowadzania faktur do KSeF po awarii, przypisaniem daty fakturze ustrukturyzowanej, korzystaniem z faktur poza KSeF, podkreślają niejasności w aspekcie transakcji objętych systemem OSS, fakturowania wewnątrzspółnotowej sprzedaży towarów na odległość, przepisów dotyczących korekt zbiorczych, faktur korygujących wraz z nową formą „wersji roboczej”, samofakturowania, problemów w przypadku, gdy numer NIP nie jest numerem VAT czy logiką zapisów dotyczących możliwości wyboru KSeF dla podatników zarejestrowanych w Polsce bez siedziby lub FE w Polsce, wreszcie – niejasną sytuacją małych podatników w projekcie ustawy. Niejednoznaczne – i budzące zastrzeżenia natury prawnej – są dziś także przepisy związane z nakładaniem kar na podatników.

Poważną przeszkodą dla wprowadzenia KSeF pozostaje dziś również relatywnie krótki okres na wdrożenie ustawy. W najbliższym roku zakończone muszą zostać bowiem prace techniczne nad ustawą tak, by uzyskać jednolitą i finalną wersję systemu, która z kolei posłużyć będzie mogła za podstawę do organizacji szkoleń z zakresu funkcjonalności KSeF. Dopiero po wypracowaniu finalnej wersji systemu polscy przedsiębiorcy będą mogli realnie wdrażać nowe

rozwiązania, ponieważ dopiero wówczas zyskają oni względną pewność, że przyjęte regulacje mają charakter stały.

W opinii Związku Przedsiębiorców i Pracodawców kluczowym dla właściwej implementacji KSeF jest jego niezawodność. By system spełniał swoją rolę z punktu widzenia organów podatkowych, przedsiębiorców i innych zainteresowanych podmiotów, potrzebny jest czas, który wykluczy błędy wynikające z pośpiechu. Z tego względu rekomendujemy odsunięcie w czasie wejścia w życie projektu ustawy. Zapewni to odpowiedni czas na dopracowanie systemu i uwzględnienie uwag zainteresowanych podmiotów, wydłużając tym samym – co z naszej perspektywy jest dziś niezbędne – okres testów względem funkcjonalności systemu.

Ważnym jest również, aby Ministerstwo Finansów rozważyło możliwość przeprowadzenia skutecznej i długoterminowej kampanii informacyjnej przedstawiającej zarówno sam obowiązek korzystania z KSeF jak i prezentującej podstawowe oraz szczegółowe założenia nowego rozwiązania.

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców przygotował szczegółowe stanowisko do projektu ustawy Ministerstwa Finansów, którego treść dostępna jest poniżej.